

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Komite kultur, næring og miljø		
Formannskapet		
Kommunestyret		

NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014 - høringsuttalelse

Rådmannens forslag til vedtak/innstilling:

1. Stjørdal kommune oversender saksframlegg m/vedtak til Kulturdepartementet som høringsuttalelse til NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014

2. Stjørdal kommune mener at:

- a) kulturutredningen gir et riktig bilde av kulturpolitikkenes konsekvenser etter 2005 og kommer med en rekke gode og interessante forslag på endringer og tiltak.
- b) Kulturloven bør forbedres slik at den blir et verktøy for styrking av kultur lokalt, forslaget om at Plan- og bygningsloven endres tilsluttes.
- c) det er riktig at kulturens grunnmur, bibliotek og kulturskole, styrkes, men at øremerkede tilskudd over en periode ikke vil løse langsiktig drift.
- d) endring av organisering på kulturfeltet sentralt er interessant, men krever en større diskusjon.
- e) ulike tilskudds- og stipendordninger kan være gode løsninger lokalt og regionalt, men forutsetter at kommunene er i stand til å veilede og forvalte disse tiltakene, da igjen problematikken med manglende administrative og faglige ressurser.
- f) kommunene skal legge til rette for møteplasser og lokaler til bruk for kulturvirksomhet for alle nivåer er riktig.
- g) kulturutredningen ikke kommer med gode forslag på finansiering av kulturarenaer på lik linje som idrettsanlegg.
- h) kulturutredningen i for liten grad berører problematikken mellom kultur og næring og en økende privatisering av ulike kulturvirksomheter, herunder og så etablering av kommunale foretak og ideelle aksjeselskap.

i) kulturutredningen i for liten grad viser til forskning som viser at kultur er viktig for barn – og unges utvikling av kreativitet og ferdigheter. Videre etterlyses større fokus på betydningen av estetiske fag i barnehage og grunnskole samt satsing på den kulturelle barnehagesekken og den kulturelle skolesekken.

Vedlegg:

Høring av NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014
201301010 Høringsliste Kulturutredningen 2014

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/nouer/2013/nou-2013-4.html?id=715404>

Sammendrag:

Kulturdepartementet har i brev 11.03.2013 oversendt NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014 til høring. Utvalget ble oppnevnt 18.03.2011 og avleverte sin utredning 04.03.2013. Utvalget ble ledet av Anne Enger.

Utvalget har gitt en beskrivelse av utviklingen i norsk kulturpolitikk, spesielt i perioden etter 2005 og gitt sin vurdering av de viktigste utfordringene kulturpolitikken står overfor i årene framover. Utvalget har kommet med en rekke forslag på tiltak.

Saksopplysninger

Kulturutredningen er et omfattende og grundig dokument. Det er gledelig at Kulturdepartementet legger fram en slik utredning som analyserer virkningene av regjeringens Kulturløft 1 og 2 og hvordan dette bør bety for Kulturløftet 3.

Når det også er lagt fram forslag om ny boklov og biblioteklov og det er varslet en melding om kultur og næring, er utredningen kommet til rett tid.

Kulturutredningen peker på at Kulturløftet 1 og 2 har vært orientert mot nasjonale og regionale institusjoner og ordninger mens det lokale kulturlivet ikke på samme grad er løftet. Samtidig foreslår utvalget omfattende endring i føringene i den nasjonale kulturpolitikken ikke minst når det gjelder ansvaret på nasjonalt nivå og lovendringer.

Utvalgets viktigste tilrådinger er:

1. Nasjonale mål for kulturpolitikken

Bør baseres på demokrati, rettferdighet og mangfold

2. Ytringskultur som kulturpolitikkenes ansvarsområde

Det kulturpolitiske ansvarsområde bør avgrenses i tråd med begrepet om ytringskultur, det vil si virksomheter som har et ekspressivt hovedformål (museer, bibliotek, arkiv, kunstnerisk virksomhet).

3. Tid for et lokalt kulturløft

Den kulturelle grunnmuren må styrkes (bibliotek, kulturskole, fritidsklubb, lag og foreninger). Utvalget har dokumentert at deler av den kulturelle grunnmuren har tappt kampen om pengene lokalt. Utvalget mener også at det kan være behov for øremerkede tilskudd.

4. Fra kulturell infrastruktur til kulturelt innhold og kunstnerisk kvalitet

Trykket i kulturpolitikken må ligge på kunstproduksjon, kvalitet og publikum.

5. Kunnskapsbasert kulturpolitikk

Opprettelse av et forskningssenter på kunst- og kulturvernområdet.

6. Kulturpolitikkenes sektoransvar

Ansvar for kulturskolene bør overføres fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet (jf. kapittel 15).

Kirkeavdelingen i Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet bør overføres til Kulturdepartementet (jf. kapittel 15).

Det bør vurderes om ansvaret for de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene skal flyttes fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet til Kulturdepartementet (jf. kapittel 11).

Det bør vurderes om ansvaret for fritidsklubbene skal flyttes fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet til Kulturdepartementet (jf. kapittel 12 og 15).

Det bør vurderes om ansvaret for kulturminnevernet bør flyttes fra Miljøverndepartementet til Kulturdepartementet (jf. kapittel 11).

7. Kulturpolitikkenes lovgrunnlag

Kulturloven skal utstyres med bestemmelser som gjør den til et aktivt verktøy og som gir kommuner og fylkeskommuner ansvar for å utvikle planstrategier på kulturområdet (jf. kapittel 12).

Kultur tas inn i Plan- og bygningsloven på linje med folkehelse.

Som en konsekvens av at ansvaret for kulturskolen flyttes til Kulturdepartementet, at opplæringsloven endres, og at kulturloven utstyres med bestemmelser tilsvarende § 13-6 i opplæringsloven (jf. kapittel 15).

Voksenopplæringslovens § 7 suppleres med en bestemmelse om kommunalt ansvar for behovsprøvd lager (jf. kapittel 15).

8. En bærekraftig kunstnerpolitikk

Utfordringene med kunstners levekår bør møtes med en todelt strategi hvor man hever kvalitetskravene i de eksisterende stipend- og prosjektstøtteordningene for kunstnere, slik at det gis mer til færre, samtidig som man styrker virkemiddelbruken som bidrar til at flere kunstnere kan leve av sine egne kommersielle inntekter (jf. kapittel 13 og 15).

9. Kulturelt medlemskap

Utvalget mener at fokuset for arbeidet med inkludering i kulturlivet bør utvides slik at det i større grad enn i dag dreier seg om kulturarenaer og møteplasser i det lokale kulturlivet (jf. kapittel 12, 13 og 15).

Vurdering

Rådmannen mener at kulturutredningen er et viktig dokument som både gir et riktig bilde av kulturpolitikkenes konsekvenser etter 2005 og kommer med en rekke gode og interessante forslag på endringer og tiltak. Det er også interessant at det nå samtidig ligger ute nye forslag på boklov og biblioteklov. Spesielt kan vi se at det i forslaget til ny biblioteklov er tatt inn forslag som klart er påvirket av kulturutredningens anbefalinger om å styrke biblioteket som formidlingsarena og møteplass.

Stjørdal kommune er inne i en omorganiseringssprosess, både hele kommuneorganisasjonen generelt og kultursektoren spesielt. Der diskuteres virksomhetenes organisasjonsmessige tilknytning, og det er interessant at utredningen foreslår en flytting av kulturskolenes, kirkens,

frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, fritidsklubbene og kulturminnevernet flyttes til Kulturdepartementet. Dette er i tråd med noen av de diskusjoner som også føres i Stjørdal kommune.

Kulturløftet 1 og 2 har ikke medført den ønskede positive utvikling for kulturlivet på lokalplanet. Kommunenes kulturutgifter har hatt vekst, men mesteparten av pengene har gått til idretten, men mange etablerte kulturhus sliter med trange budsjetter og tvinges til å rette hovedaktiviteten til publikumssuksesser. Spesielt peker utredningen på at den såkalte grunnmuren på kommunalt plan, kulturskolen, fritidsklubbene og biblioteket må styrkes. Utredningen peker også på at kulturadministrasjonen på lokalt nivå må styrkes slik at man er i stand til å oppnå en forbedring. Dette slutter rådmannen seg til og viser til vedtaket om KORIS (kunst i det offentlige rom i Stjørdal) som forutsetter en kunstfaglig ressurs med virkning fra 2014.

Utredningen peker på behovet for møteplasser og tilgjengelige lokaler for alle som ønsker å befatte seg med kultur i vid forstand. Kulturutredningen kommer ikke med gode forslag på finansiering av kulturarenaer på lik linje som idrettsanlegg. I Stjørdal arbeider vi med etableringen av et kulturhus og har allerede etablert Lokstallen som begge avhjelper situasjonen noe. Men det er en utfordring å møte kravet om inntjening på utleie samtidig som lokalene skal være tilgjengelige for alle. Dette krever selvfølgelig at kommunen prioriterer en større økonomisk satsing på kulturfeltet. En statlig finansiering av kulturarenaer på lik linje som idrettsanlegg ville gitt nye muligheter for mer mangfold i kulturaktiviteter.

I en kommune er det svært mange oppgaver som må løses, og de folkevalgte må prioritere. Da vil det ofte være lovpålagte oppgaver som prioriteres. Innenfor kulturfeltet er det flere lover som regulerer kommunens kulturpolitikk, men det er en mangel på konkrete pålegg. Utredningens forslag om en styrking av kulturloven vil være et godt verktøy. At kultur blir tatt inn i Plan- og bygningsloven vil også medføre en høyere grad av bevissthet omkring kulturens betydning.

Øremerkede tilskudd over en viss periode kan avhjelpe den nåværende situasjonen, men vil ikke løse framtidige driftsoppgaver innenfor bibliotek, kulturskole og fritidsklubber. Ulike tilskudds- og stipendordninger kan være gode løsninger lokalt og regionalt, men forutsetter at kommunene er i stand til å veilede og forvalte disse tiltakene, da igjen problematikken med manglende administrative og faglige ressurser.

Kulturutredningen viser til at det er mangel på forskning innenfor kulturområdet og foreslår opprettelse av et forskningssenter for kunst og kultur. Kulturutredningen overser eksisterende forskning som viser at kultur er viktig for barn – og unges utvikling av kreativitet og ulike ferdigheter. Dermed mangler utredningen fokus på estetiske fag i barnehage og grunnskole og på den kulturelle barnehagesekken og den kulturelle skolesekken.